

การประเมินความเสี่ยง
การทุจริตและประพฤติมิชอบ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
ของกองทุนจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

กองทุนจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่
กรมโยธาธิการและผังเมือง

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเมื่อเกิดเหตุการณ์แล้วจะส่งผลกระทบต่อในทางลบ ซึ่งปัญหาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริตคือ การแก้ไขปัญหาทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการ และเป็นเจตจำนงของทุกองค์กรที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ อันเป็นวาระเร่งด่วนของรัฐบาล การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการ ดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตหรือในกรณีพบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิด ความเสียหายเกิดขึ้น ก็จะเป็นการเกิดความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มี การนำเครื่องมือการประเมิน ความเสี่ยง ทุจริตมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันการทุจริตล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

กองทุนจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่เป็นองค์กรที่มีบทบาทในการสนับสนุนด้านการเงินให้แก่โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ ซึ่งมีการขับเคลื่อนหน่วยงานโดยการบริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือหนึ่งในการขับเคลื่อนหลักธรรมาภิบาลเพื่อลดปัญหาการทุจริตของรัฐ ตามคำสั่งรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันการทุจริตและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ ใฝ่ระวัง เพื่อสกัดกั้นไม่ให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบได้ ในการนี้ กองทุนจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ จึงจัดทำ การประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน ประกอบด้วย ผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปี ๒๕๖๖ เหตุการณ์ความเสี่ยงและระดับความเสี่ยง ตลอดจนมาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยง

กองทุนจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

คำนำ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ของกองทุนจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่	๔
ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ๙ ขั้นตอน	
ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง	๔
ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๖
ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินค่าความเสี่ยงรวม	๗
ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยง	๙
ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง	๑๑
ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง	๑๓
ขั้นตอนที่ ๗ การจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง	๑๔
ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง	๑๖
ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง	๑๗

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ของกองทุนจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

- ๑) การระบุความเสี่ยง
- ๒) การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
- ๓) การประเมินค่าความเสี่ยงรวม
- ๔) การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
- ๕) แผนบริหารความเสี่ยง
- ๖) การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
- ๗) จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
- ๘) การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
- ๙) การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๑ นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน กระบวนการปฏิบัติงาน ของที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยงโดยอธิบายรายละเอียดรูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยง เฉพาะขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงการทุจริต และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวม ของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในการปฏิบัติงานที่อาจไม่ได้อยู่ในขั้นตอนนี้ก็ได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่า หน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว ซึ่งเป็นทั้ง Know Factor หรือ Unknown Factor “การระบุความเสี่ยงการทุจริตไม่ถูกต้อง มาตรการควบคุมหรือมาตรการป้องกันความเสี่ยง การทุจริต จึงไม่สามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้”

Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรม การที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติอยู่แล้ว
Unknow Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Know Factor และ Unknown Factor)

ที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	โอกาส/ความเสี่ยง รูปแบบพฤติกรรม ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
			Know Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknown Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
๑	การจัดซื้อจัดจ้าง	๑.๑ การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบราชการ ๑.๒ การจัดซื้อจัดจ้างไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน ๑.๓ การเขียนโครงการไม่คุ้มค่า/สูงกว่าความเป็นจริง		✓ ✓ ✓
๒	ขอบเขตของงาน (Terms of Reference - TOR)	๒.๑ กำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริง ๒.๒ ใจกำหนดคุณสมบัติผู้เสนอราคาแบบเจาะจงให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งได้รับงาน		✓ ✓
๓	การตรวจรับพัสดุ	๓.๑ กรรมการตรวจรับไม่ทำการตรวจรับจริง ๓.๒ ตรวจรับโดยไม่มีพัสดุ ๓.๓ ตรวจรับโดยพัสดุไม่ครบถ้วน		✓ ✓ ✓
๔	การเบิกจ่ายเงิน	๔.๑ เอกสารเบิกจ่ายเงินไม่ครบถ้วนแต่เบิกจ่ายให้ ๔.๒ เบิกจ่ายเงินเกินความเป็นจริง		✓ ✓

หมายเหตุ : อธิบายรายละเอียด พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริต

- ความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยเกิดขึ้น เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายว่าจะมีโอกาสเกิดซ้ำ หรือมีประวัติอยู่แล้ว ✓ Known Factor
- ปัจจัยความเสี่ยงที่มากจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น ✓ Unknown Factor

✚ ขั้นตอนที่ ๒ การประเมินสถานะความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๒ นำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ออกตารางรายการสีเขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสี ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียด ดังนี้

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวัง ในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุม ข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิด หรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ แสดงการวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง (แยกตามสีไฟจราจร)

ที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงานโอกาส/ความเสี่ยง รูปแบบพฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	การจัดซื้อจัดจ้าง ๑.๑ การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบราชการ ๑.๒ การจัดซื้อจัดจ้างไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน ๑.๓ การเขียนโครงการไม่คุ้มค่า/สูงกว่าความเป็นจริง			✓ ✓ ✓	
๒	ขอบเขตของงาน (Terms of Reference - TOR) ๒.๑ กำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริง ๒.๒ จงใจกำหนดคุณสมบัติผู้เสนอราคาแบบเจาะจงให้ ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งได้รับงาน			✓ ✓	
๓	การตรวจรับพัสดุ ๓.๑ กรรมการตรวจรับไม่ทำการตรวจรับจริง ๓.๒ ตรวจรับโดยไม่มีพัสดุ ๓.๓ ตรวจรับโดยพัสดุไม่ครบถ้วน			✓ ✓ ✓	
๔	การเบิกจ่ายเงิน ๔.๑ เอกสารเบิกจ่ายเงินไม่ครบถ้วนแต่เบิกจ่ายให้ ๔.๒ เบิกจ่ายเงินเกินความเป็นจริง			✓ ✓	

ตารางที่ ๒ นำรูปแบบพฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติงานจาก ตารางที่ ๑ มาประเมิน เพื่อแยกสถานะความเสี่ยงการทุจริตตามไฟจราจร
สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินค่าความเสี่ยงรวม

ขั้นตอนที่ ๓ รูปแบบพฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริตที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมาก ที่เป็นสีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ที่มีค่า ๑ - ๓ คูณด้วย ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑ - ๓ เช่นกัน ค่า ๑ - ๓ โดยมีเกณฑ์ในการให้ค่า ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้น เป็น MUST หมายถึง มีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น SHOULD หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงาน กำกับดูแล พันธมิตร ภาครีหรือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น เกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ส่งผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ส่งผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือผลกระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๓ การประเมินค่าความเสี่ยงรวม

SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ (หรือตารางเมทริกซ์ระดับความเสี่ยง Risk level matrix)

ที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน/โอกาส/ ความเสี่ยงรูปแบบพฤติกรรม ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง			ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	
๑	การจัดซื้อจัดจ้าง							
	๑.๑ การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไป ตามระเบียบราชการ		๒			๓		๖
	๑.๒ การจัดซื้อจัดจ้างไม่ตรงกับ ความต้องการของผู้ใช้งาน		๒			๒		๔
	๑.๓ การเขียนโครงการไม่คุ้มค่า/ สูงกว่าความเป็นจริง		๒			๒		๔
๒	ขอบเขตของงาน (Terms of Reference - TOR)							
	๒.๑ กำหนดราคากลางสูงกว่า ความเป็นจริง		๒			๓		๖
	๒.๒ ใจกำหนดคุณสมบัติผู้เสนอ ราคาแบบเจาะจงให้ผู้ประกอบการ รายใดรายหนึ่งได้รับงาน		๒			๓		๖
๓	การตรวจรับพัสดุ							
	๓.๑ กรรมการตรวจรับไม่ทำการ ตรวจรับจริง		๒			๓		๖
	๓.๒ ตรวจรับโดยไม่มีพัสดุ		๒			๓		๖
	๓.๓ ตรวจรับโดยพัสดุไม่ครบถ้วน		๒			๓		๖
๔	การเบิกจ่ายเงิน							
	๔.๑ เอกสารเบิกจ่ายเงินไม่ครบถ้วน แต่เบิกจ่ายให้		๒			๓		๖
	๔.๒ เบิกจ่ายเงินเกินความเป็นจริง		๒			๓		๖

ตารางที่ ๓ นำข้อมูลที่มีสถานะความเสี่ยงในช่องสีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาหาค่าความเสี่ยงรวม (ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คูณ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ)

✚ ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๔ นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินระดับความเสี่ยง การทุจริตว่าอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน ในขั้นตอนนี้หน่วยงานต้องมีข้อมูลว่าในปัจจุบันหน่วยงานมีมาตรการป้องกัน หรือควบคุมความเสี่ยงอะไรบ้าง ในการเตรียมการก่อนลงมือประเมิน จึงทำให้การประเมินคุณภาพการจัดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างถูกต้อง

ตารางที่ ๔ การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยง

ที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงานโอกาส/ความเสี่ยง รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	ประสิทธิภาพการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน		
		ดี	พอใช้	อ่อน
๑	การจัดซื้อจัดจ้าง ๑.๑ การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ ราชการ ๑.๒ การจัดซื้อจัดจ้างไม่ตรงกับความต้องการของ ผู้ใช้งาน ๑.๓ การเขียนโครงการไม่คุ้มค่า/สูงกว่าความเป็นจริง		✓ ✓ ✓	
๒	ขอบเขตของงาน (Terms of Reference - TOR) ๒.๑ กำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริง ๒.๒ ใจกำหนดคุณสมบัติผู้เสนอราคาแบบเจาะจง ให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งได้รับงาน		✓ ✓	
๓	การตรวจรับพัสดุ ๓.๑ กรรมการตรวจรับไม่ทำการตรวจรับจริง ๓.๒ ตรวจรับโดยไม่มีพัสดุ ๓.๓ ตรวจรับโดยพัสดุไม่ครบถ้วน		✓ ✓ ✓	
๔	การเบิกจ่ายเงิน ๔.๑ เอกสารเบิกจ่ายเงินไม่ครบถ้วนแต่เบิกจ่ายให้ ๔.๒ เบิกจ่ายเงินเกินความเป็นจริง		✓ ✓	

ตารางที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินระดับความเสี่ยงการทุจริต โดยการวิเคราะห์จากประสิทธิผลหรือคุณภาพการจัดการขององค์กรกับความเสี่ยงที่มีอยู่ในปัจจุบัน เรื่องที่ทำการประเมิน (ดี/พอใช้/อ่อน) เพื่อประเมินว่าความเสี่ยงการทุจริต มีความเสี่ยงอยู่ระดับใด จะได้นำไปบริหารจัดการความเสี่ยงตามความรุนแรงของความเสี่ยง ซึ่งจะต้องอยู่ในระหว่างคะแนน (๓) ถึง (๙) เท่านั้น โดยค่าคะแนนจากการประเมินจะเป็น ดังนี้

ประสิทธิภาพการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน	ค่าคะแนนประสิทธิภาพการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน
ดี	๑ หรือ ๒ หรือ ๓
พอใช้	๔ หรือ ๕ หรือ ๖
อ่อน	๗ หรือ ๘ หรือ ๙

**แนวทางการประเมินค่าคะแนนระดับความเสี่ยง
เทียบกับประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน**

ประสิทธิภาพการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต	ค่าคะแนนระดับความเสี่ยง		
	ความเสี่ยงต่ำ	ความเสี่ยงปานกลาง	ความเสี่ยงสูง
๑ (ดี)	๑ (ต่ำ)	๒ (ค่อนข้างต่ำ)	๓ (ปานกลาง)
๒ (พอใช้)	๔ (ค่อนข้างต่ำ) ข้อ ๑.๒, ๑.๓	๕ (ปานกลาง)	๖ (ค่อนข้างสูง) ข้อ ๑.๑, ๒.๑, ๒.๒, ๓.๑, ๓.๒, ๓.๓, ๔.๑, ๔.๒
๓ (อ่อน)	๗ (ปานกลาง)	๘ (ค่อนข้างสูง)	๙ (สูง)

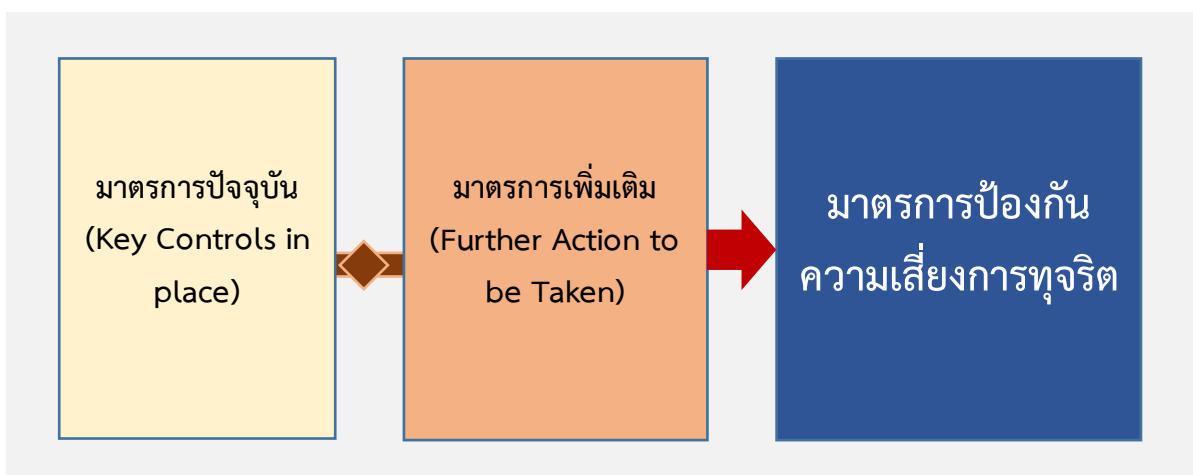
การประเมินประสิทธิภาพการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตในปัจจุบัน

ระดับ	คำอธิบาย
ดี	การควบคุมมีความเข้มแข็งและดำเนินไปได้อย่างเหมาะสม ซึ่งช่วยให้เกิดความมั่นใจได้ในระดับที่สมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
พอใช้	การควบคุมยังขาดประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายจากความเสียหายอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้มั่นใจว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้
อ่อน	การควบคุมไม่ได้มาตรฐานที่ยอมรับได้เนื่องจากมีความหละหลวมและไม่มีประสิทธิผล การควบคุมไม่ทำให้มั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าจะสามารถลดความเสี่ยงการทุจริตได้

✚ ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๕ ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินระดับความเสี่ยง ในตารางที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยง ระหว่างคะแนน (๓) ถึง (๙) โดยเฉพาะที่อยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง (กรณีที่หน่วยงานทำการประเมินคุณภาพการจัดการ หรือการควบคุมความเสี่ยง ในตารางที่ ๔ ไม่พบว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลางเลย แต่พบว่าความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับต่ำ หรือ ค่อนข้างต่ำ ให้ทำการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต หรือให้หน่วยงานพิจารณาทำการเลือกภารกิจงาน หรือกระบวนการ หรือการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิด หรือมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต นำมาประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม)

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต นำมาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน และมาตรการนั้น ยังสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มาพิจารณาจัดทำมาตรการในครั้งนี้ โดยมีมาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติมจากรูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต ที่ได้จากการประเมินในครั้งนี้ มาตรการ หมายถึง วิธีการที่จะทำให้ได้รับผลสำเร็จ (วิธีป้องกัน) หรือแนวทางที่ตั้งขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาจัดทำเป็นแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต เพื่อขับเคลื่อนบังคับใช้ต่อไป

ตารางที่ ๕ แผนการบริหารความเสี่ยง

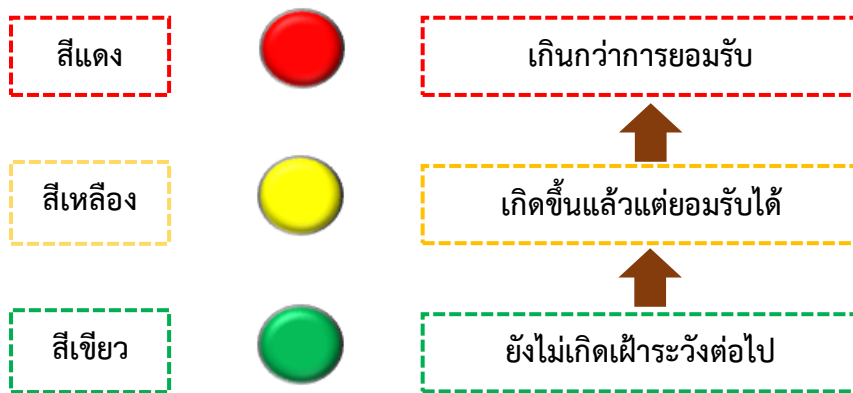
แผนประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ของกองทุนฯ

ที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน โอกาส/ความเสี่ยง รูปแบบพฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต
๑	การจัดซื้อจัดจ้าง ๑.๑ การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบราชการ ๑.๒ การจัดซื้อจัดจ้างไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน ๑.๓ การเขียนโครงการไม่คุ้มค่า/สูงกว่าความเป็นจริง	<ul style="list-style-type: none"> - ใ้บุคลากรเข้ารับการอบรมเพิ่มเติม - กำหนดให้มีการจัดทำแบบสำรวจความต้องการของผู้ใช้งาน เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน - พิจารณาตรวจสอบโครงการให้มีความละเอียดมากขึ้น
๒	ขอบเขตของงาน (TOR) ๒.๑ กำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริง ๒.๒ ใจกำหนดคุณสมบัติผู้เสนอราคาแบบเจาะจงให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งได้รับงาน	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างความตระหนักและสร้างการรับรู้ในการทำหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานในการกำหนดราคากลาง - กำหนดให้มีผู้เสนอราคาขั้นต่ำจำนวน ๓ ราย และต้องมีคุณสมบัติที่ไม่แตกต่างกันมากจนเกินไป
๓	การตรวจรับพัสดุ ๓.๑ กรรมการตรวจรับไม่ทำการตรวจรับจริง ๓.๒ ตรวจรับโดยไม่มีพัสดุ ๓.๓ ตรวจรับโดยพัสดุไม่ครบถ้วน	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดแนวทางการตรวจรับพัสดุให้ชัดเจน และทำการตรวจรับพัสดุให้เป็นไปตามสัญญา - มีการจัดอบรม การตรวจรับพัสดุ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบและแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง รวมถึงสร้างความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักแก่บุคลากรเรื่องกฎระเบียบและโทษจากการทุจริต - ให้นำหน่วยงานตรวจสอบภายในตรวจสอบ
๔	การเบิกจ่ายเงิน ๔.๑ เอกสารเบิกจ่ายเงินไม่ครบถ้วนแต่เบิกจ่ายให้ ๔.๒ เบิกจ่ายเงินเกินความเป็นจริง	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตรวจสอบความถูกต้องมากขึ้น และตรวจสอบซ้ำอย่างน้อย ๒ ครั้งขึ้นไป - ให้นำหน่วยงานตรวจสอบภายในตรวจสอบ

ตารางที่ ๕ พิจารณาเหตุการณ์ความเสี่ยงที่มีค่าความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๔ ตามลำดับ ความรุนแรง ความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริตต่อไป โดยวิเคราะห์ตรวจสอบว่ามาตรการเดิมหรือปัจจุบัน (Key Controls in place) ที่หน่วยงานบังคับใช้มีประสิทธิภาพเพียงพอหรือไม่ และต้องมีมาตรการเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) อย่างไรบ้าง ให้ระบุรายละเอียด เพื่อนำสู่การบังคับใช้ความเสี่ยงกับมาตรการป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริตควรเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้

- สถานะสีเขียว :** ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม
- สถานะสีเหลือง :** เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันทันที ตามมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง
- สถานะสีแดง :** เกิดกรณีที่อยู่ในข่าย ยังแก้ไขไม่ได้ ควรมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมเพิ่มขึ้น แผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตไม่ลดลง

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๗ นำผลจากทะเบียนเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๖ แยกออกตามสถานะ ๓ สถานะ ซึ่งในขั้นตอนที่ ๗ สถานะความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้ จะต้องมีการเพิ่มกิจกรรมหรือมาตรการเพิ่มเติม โดยแยกสถานะเพื่อทำระบบการบริหารความเสี่ยงออกเป็น ดังนี้

- ๗.๑ เกินกว่าการยอมรับ (สถานะสีแดง Red) ควรเพิ่มกิจกรรมเพิ่มเติม
- ๗.๒ เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ (สถานะสีเหลือง Yellow) ควรเพิ่มกิจกรรมเพิ่มเติม
- ๗.๓ ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง (สถานะสีเขียว Green)

ตารางที่ ๗ การจัดทำระบบความเสี่ยง

๗.๑ (สถานะสีแดง Red) เกินกว่าการยอมรับ ควรเพิ่มกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีแดง)	มาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต เพิ่มเติม
-	-

๗.๒ (สถานะสีเหลือง Yellow) เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเหลือง)	มาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต เพิ่มเติม
๑.๑ การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบราชการ	<ul style="list-style-type: none"> - กำกับ ติดตาม ให้ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.พัสดุ และระเบียบราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง - ส่งเสริมและสร้างความตระหนักให้ปฏิบัติตามระเบียบฯ โดยเคร่งครัด
๒.๑ กำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริง ๒.๒ จงใจกำหนดคุณสมบัติผู้เสนอราคาแบบเจาะจงให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งได้รับงาน	<ul style="list-style-type: none"> - กำกับ ติดตาม ให้ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.พัสดุ และระเบียบราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง - ส่งเสริมและสร้างความตระหนักให้ปฏิบัติตามระเบียบฯ โดยเคร่งครัด
๓.๑ กรรมการตรวจรับไม่ทำการตรวจรับจริง ๓.๒ ตรวจรับโดยไม่มีพัสดุ ๓.๓ ตรวจรับโดยพัสดุไม่ครบถ้วน	<ul style="list-style-type: none"> - กำกับ ติดตาม ให้ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.พัสดุ และระเบียบราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง - ส่งเสริมและสร้างความตระหนักให้ปฏิบัติตามระเบียบฯ โดยเคร่งครัด
๔.๑ เอกสารเบิกจ่ายเงินไม่ครบถ้วนแต่เบิกจ่ายให้ ๔.๒ เบิกจ่ายเงินเกินความเป็นจริง	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ผู้บังคับบัญชากำกับ ดูแล และติดตามการเบิกจ่ายอย่างเคร่งครัด และเป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๗.๓ (สถานะสีเขียว Green) ยังไม่เกิด ให้เฝ้าระวังต่อเนื่อง

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเขียว)	ความเห็นเพิ่มเติม
๑.๒ การจัดซื้อจัดจ้างไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน	<ul style="list-style-type: none"> - ต้องดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง โดยสอบถามความต้องการจากผู้ใช้งาน
๑.๓ การเขียนโครงการไม่คุ้มค่า/สูงกว่าความเป็นจริง	<ul style="list-style-type: none"> - การดำเนินการต้องได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ

ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๘ เป็นการจัดทำรายงานสรุปให้เห็นในภาพรวมว่า มีผลจากการบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามขั้นตอนที่ ๗ มีสถานะความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับ (สี) สถานะความเสี่ยง สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม ประเมินผล

ตารางที่ ๘ การรายงานการบริหารความเสี่ยง

ที่	สรุปสถานะความเสี่ยงการทุจริต (เขียว เหลือง แดง)		
	เขียว	เหลือง	แดง
๑	-	การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบราชการ	-
๒	การจัดซื้อจัดจ้างไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน		-
๓	การเขียนโครงการไม่คุ้มค่า/สูงกว่าความเป็นจริง		-
๔	-	กำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริง	-
๕	-	จงใจกำหนดคุณสมบัติผู้เสนอราคาแบบเจาะจงให้ผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งได้รับงาน	-
๖	-	กรรมการตรวจรับไม่ทำการตรวจรับจริง	-
๗	-	ตรวจรับโดยไม่มีพัสดุ	-
๘	-	ตรวจรับโดยพัสดุไม่ครบถ้วน	-
๙	-	เอกสารเบิกจ่ายเงินไม่ครบถ้วนแต่เบิกจ่ายให้	-
๑๐	-	เบิกจ่ายเงินเกินความเป็นจริง	-

ตารางที่ ๑๐ การเสนอขอปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ระหว่างปี (ทดแทนแผนเดิม)

หน่วยงานที่เสนอขอ.....		
วันที่เสนอขอ.....		
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงเดิม		
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงใหม่		
ผู้รับผิดชอบหลัก		
ผู้รับผิดชอบรองที่เกี่ยวข้อง		
เหตุผลในการเปลี่ยนแปลง	๑. .... ๒. .... ๓.	
ประเด็นความเสี่ยงหลัก	เดิม	ใหม่

